

POLITIKA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ A CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA V ČR

Seminář VÁPNO, CEMENT, EKOLOGIE

Frymburk, 14.9.2021

Petra Urbanová, Ministerstvo životního prostředí

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA

- **Balíček EU k oběhovému hospodářství** – novelizace šesti odpadových směrnic.
 - Transpozice do 24 měsíců od přijetí – 7. červenec 2020.
 - **Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech**
 - **Zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností**
 - **Novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech**
 - **Zákon č. 543/2020 Sb., změnový zákon**
 - Účinnost od 1. ledna 2021.
 - **Zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí** - v přípravě.
-

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA

- **Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech**
 - Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)
 - Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
 - Vyhlášky k vedlejším produktům a přechodu odpad neodpad (asfaltová vyhláška)
- Metodické pokyny MŽP k nové legislativě:
https://www.mzp.cz/cz/legislativa_metodicke_pokyny_odpady

CÍLE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- Recyklace komunálních odpadů:
 - 55% v roce 2025,
 - 60% v roce 2030,
 - 65% v roce 2035.
- Skládkování:
 - 2030 – zákaz skládkování využitelných odpadů,
 - 2035 – nejvýše 10% komunálních odpadů.
- Energetické využití komunálních odpadů:
 - 2035 nejvýše 25 %.
 - Pokud bude skládkování nižší než 10 % může být energetické využití úměrně vyšší.

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA

Změny v novém zákoně o odpadech:

- **Nové definice:** zasypávání, druhotné suroviny, potravinový odpad ...
- **Vedlejší produkty** - navíc: kritéria pro jednotlivé materiály.
- **Přechod odpad neodpad** – bez povolení (odpady vymezené vyhláškou, nebo nařízením EU)
 - Součástí povolení k provozu zařízení podle § 21 odst. 2
- **Obchodník s odpady, zprostředkovatel nakládání s odpady.**
- atd.

UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKY

- Od roku 2030 zakázáno skládkovat odpady s výhřevností vyšší než 6,5 MJ/kg v sušině a biologická stabilita AT4 10 mg O₂ a využitelné odpady - vymezené vyhláškou 273/2021 Sb. – příloha č. 4 bod E.
- Do 2030 u těchto odpadů navyšován poplatek.
- Od účinnosti zákona **zakázáno ukládat na skládku výměty z třídění komunálních odpadů o výhřevnosti 6,5 MJ/kg v sušině a dále pokud přesáhnou podíl ze sebraného odpadu stanovený vyhláškou.**
 - tab. 7.2 v příloze 7 vyhlášky 273/2021 Sb. (plasty 15 %)
- **Vyhláškou č. 273/2021 Sb. vymezeno, jaké odpady a materiály mohou být využívány jako TZS – příloha č. 11.**

UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKY

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelného odpadu^{*)}	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečného odpadu	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraného technologického odpadu	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

- Sanační odpady (nebezpečné) 1000 Kč
- Technologické odpady - příloha č. 52 k vyhlášce č. 273/2021 Sb.

VYHLÁŠKA O KATALOGU ODPADŮ

Vyhláška č. 8/2021Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)

- Účinnost leden 2021.
- Nově vymezuje poddruhy odpadů s osmimístným katalogovým číslem - doplněny poddruhy pro odpady, které dlouhodobě scházejí. Např. rozlišení neželezných kovů.
- **Odpady se do 31. prosince 2023 zařazují ke druhu odpadu podle vyhlášky č. 93/2016 Sb.**
- **Nebezpečná vlastnost HP 14 Ekotoxický může být po dobu 3 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky posuzována podle tabulky č. 1.1 v příloze č. 1 k vyhlášce č. 94/2016 Sb.**

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Účinná od 7. srpna 2021, stanovuje:

- požadavky na zařízení určená pro nakládání s odpady a jejich provoz,
- podrobnosti předávání údajů o odpadech v rámci školního sběru,
- technické podmínky soustředování odpadu,
- podrobnosti pro využívání odpadů k zasypávání,
- podmínky, při jejichž splnění může být odpad vznikající při úpravě odděleně soustředovaných komunálních odpadů předáván k energetickému využití a k odstranění,
- podrobnosti ukládání odpadů na skládky,
- podrobnosti přepravy odpadů a přeshraniční přepravy odpadů,

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

stanovuje:

- požadavky na údaje o odpadu, základní popis odpadu, vedení průběžné evidence a ohlašování,
- podrobnosti nakládání s komunálními odpady,
- podrobnosti nakládání s nebezpečnými odpady,
- podrobnosti vztahující se k vybraným kovovým odpadům,
- podrobnosti nakládání s vybouranými stavebními materiály při odstraňování stavby, provádění stavby nebo údržbě stavby,
- podrobnosti nakládání s biologicky rozložitelnými odpady
- podrobnosti komunitního kompostování,

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

stanovuje:

- podrobnosti nakládání s kaly,
- podrobnosti nakládání s polychlorovanými bifenyly,
- podrobnosti nakládání s odpadní rtutí,
- podrobnosti nakládání s odpadními oleji,
- podrobnosti nakládání s léčivy z domácností a
- podrobnosti ekonomických nástrojů.

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Zasypávání

- Nově mohou být používány pouze inertní odpady.
- Nový požadavek na limitní hodnoty škodlivin ve výluhu.
- Zachován požadavek na stanovování ekotoxicity. Po dobu 3 let bude možné stanovovat nadále oběma způsoby.

Podmínky využití strusky ze spalování ostatních odpadů k zasypávání

- Vyzrálá struska ze spalování ostatního odpadu zahrnutá pod katalogové číslo 19 01 12 může být využita k aplikacím vymezeným v bodě 3 přílohy č. 6 za splnění podmínek v § 7.

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Podmínky pro energetické využití odpadů

- Odpad vznikající při úpravě odděleně soustředovaných recyklovatelných komunálních odpadů v zařízení na mechanickou úpravu odpadu může být předán k energetickému využití v zařízení na energetické využití odpadu, pokud množství takto předaného odpadu tvoří v kalendářním roce nejvýše podíl pro daný materiál stanovený v tabulce č. 7.1 přílohy č. 7 z celkového množství odděleně soustředovaného recyklovatelného odpadu tohoto materiálu vstupujícího do procesu úpravy.

	2021 a 2022	2023 a 2024	2025 až 2029	2030 až 2034	2035 a dále
Plast	45%	40%	35%	35%	30%
Kov	0%	0%	0%	4%	4%
Papír	10%	10%	5%	7%	7%
Sklo	0%	0%	0%	4%	4%
Biologický odpad	10%	10%	10%	10%	10%

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

- Zařízení pro nakládání s odpady – **souhlas podle § 14 (1)**, v souladu s § 153 odst. 2 zákona o odpadech **je dostačující, pokud do konce platnosti souhlasu splňuje požadavky na provozní řád a provozní deník podle vyhlášky 383/2001 Sb.**
- **Do 31. prosince 2022 nemusí být splněny požadavky na soustředování odpadů**, pokud jsou splněny požadavky na shromažďování nebo skladování podle vyhlášky 383/2001 Sb.
- **Do 31. prosince 2023 mohou být odpady využívány k zasypávání** za splnění podmínek pro využívání odpadů na povrchu terénu podle vyhlášky 294/2005 Sb.
- **Odpady, které nejsou inertní, nesmí být využívány k zasypávání ode dne nabytí účinnosti vyhlášky 273/2021 Sb .**

VYHLÁŠKA Č. 273/2021 SB., O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

- **Do 31. prosince 2022 se vymezené NO ještě mohou ukládat na skládku** (poté protože je to technicky možné, tak do spaloven NO, k energetickému využití).
- Do 31. prosince 2021 jsou požadavky na údaje, které je povinna předat osoba předávající odpad splněny, pokud odpovídají dle vyhlášky 383/2001 Sb.
- **V 2021 a 2022 se průběžná evidence vede a roční hlášení za tento rok se podává dle vyhlášky 383/2001 Sb.**
- **Do 31. prosince 2022 se přeprava nebezpečných odpadů ohlašuje dle vyhlášky 383/2001 Sb.**

EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ ODPADŮ

Evidence 2021 a 2022

- Vedení průběžné evidence - požadavky vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Hlášení za rok 2022

- Ohlásit do 28. února 2022.
- Podle vyhlášky č. 383/2001 Sb. – kódy nakládání stávající, stávající evidence a mírně upravené formuláře ISPOP.
- Roční limit je pro původce nový pro nebezpečné odpady - 600 kg NO a u ostatních odpadů zůstává 100 tun/rok.

CHYSTANÉ PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY K ZÁKONU O ODPADECH

- **Vyhláška o kritériích, při jejichž splnění je asfaltová směs vedlejším produktem nebo přestává být odpadem**
 - po MPŘ, řešeno rozšíření na penetrační makadam,
 - bude zachován přístup dosavadní vyhlášky 130/2019 Sb.,
 - do 31. prosince 2023 je znovuzískaná asfaltová směs VP, nebo přestává být odpadem, pokud splní požadavky, kritéria vyhlášky 130/2019 Sb.
- Vyhláška pro **přechod odpad neodpad pro vybrané stavební a demoliční odpady (stavební recykláty)** – v přípravě s MPO a dalšími subjekty.
- Vyhláška pro **přechod odpad neodpad pro paliva z odpadů** – druhá polovina 2021.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY MŽP V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ

- **Plán odpadového hospodářství na období 2015 – 2024**
 - Probíhá aktualizace.
 - Bude s výhledem až do roku 2035.
 - Předpokládané schválení vládou – 1.Q 2022.
- **Program předcházení vzniku odpadů**
 - Probíhá aktualizace spolu s POH.
 - Nově bude pouze součástí POH.
- **Strategický rámec oběhového hospodářství v ČR „Cirkulární Česko 2040“**
 - Probíhá příprava.
 - Aktuálně v MPŘ – končí 15.9.
 - Předpoklad schválení vládou do konce 2021.

STRATEGICKÝ RÁMEC „CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040“

- **Cirkulární ekonomika jako priorita ČR.**
- Potřeba **formulovat komplexní vizi cirkulární ekonomiky pro ČR a stanovit prioritní oblasti** – spolupráce s OECD.
- ČR doposud nedisponuje komplexním dokumentem k cirkulární ekonomice.
 - Řada strategií a politik s oběhovým hospodářstvím souvisí.
- EK vyzvala ČR k přípravě takového strategického dokumentu.
- Na úrovni EU řada strategií a důležitých dokumentů k cirkulární ekonomice:
 - Akční plán pro oběhové hospodářství 2015.
 - Nový akční plán pro oběhové hospodářství 2020.

STRATEGICKÝ RÁMEC „CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040“

Vize:

- *V roce 2040 přináší oběhové hospodářství České republiky podstatné environmentální, ekonomické a společenské přínosy. Česká republika v rámci přijatých opatření systematicky podporuje oběhové hospodářství jako model pro zlepšení ochrany životního prostředí, posílení konkurenceschopnosti a technologické vyspělosti, tvorbu nových pracovních míst, zvýšení surovinové bezpečnosti, a získávání nových kompetencí obyvatel.*

Globální cíl:

- *Méně odpadu a více hodnoty pro Českou republiku.*

STRATEGICKÝ RÁMEC „CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040“

Strategické cíle:

- i. Zlepšení stavu životního prostředí.
- ii. Snížení produkce odpadů a lepší nakládání s odpady.
- iii. Posílení konkurenceschopnosti.
- iv. Tvorba nových pracovních míst.
- v. Zvýšení surovinové bezpečnosti, zvýšení efektivity nakládání s přírodními zdroji a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů.
- vi. Zlepšení technologické vyspělosti a inovací.
- vii. Podpora inovativních forem spotřeby.
- viii. Získávání nových kompetencí, znalostí a dovedností.
- ix. Vytváření prostředí bez toxických látek a ochrana zdraví obyvatel.
- x. Rozšiřování oběhového hospodářství na regionální a komunální úrovni.

STRATEGICKÝ RÁMEC „CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040“

- 10 prioritních oblastí:

Děkuji za pozornost.

Petra Urbanová
Odbor odpadů
MŽP

petra.urbanova@mzp.cz